

Мен ҳеч нарса айтмадим. У зот яна:

«Айт», дедилар.

Мен ҳеч нарса айтмадим. У зот яна:

«Айт», дедилар.

«Нимани айтаман, эй Аллоҳнинг Расули!» дедим.

«Қул ҳуваллоҳу аҳад ва муъаввизатайни тонг оттирганинда ва кунни кеч қилганинда уч марта айтсанг, сенга ҳар бир нарсадан кифоя қилади», дедилар».

Шу билан бирга, «Ихлос» сурасини алоҳида қироат қилишнинг фазли ҳақида ҳам кўплаб ривоятлар келган.

Бу суранинг «Ихлос» деб номланганининг сабаби Аллоҳнинг Ўзигагина ибодат қилишга, фақат Ўзигагина юзланишга, ихлос қилишга ундаганидир.

Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳадисларидан бирида:

«Ихлос» сураси Қуръоннинг учдан бирига тўғри келади», деганлар.

Чунки Қуръони Каримнинг асосий мақсади учга бўлинади:

а) Аллоҳнинг тавҳиди, ягоналигининг исботи ва ақийдани тузатиш.

б) Ибрат, ислоҳ ва ўрнат олиш учун келтирилган қиссалар.

в) Шариат ҳукмлари.

«Ихлос» сураси ушбу нарсаларнинг биринчи қисмини ўз ичига олган.

Баъзи уламоларимиз «Ихлос» сураси ҳақида қуйидаги умумий мулоҳазани қилганлар:

«Ушбу сураи карима тўрт оятдан иборатдир. У жуда ҳам мўъжаз ва жуда ҳам мўъжиза бўлиб келгандир. У Аллоҳ таолонинг жамоли ва камолини очиқлаб келгандир. У Аллоҳ таолони барча ожизлик ва нуқсон сифатларидан поклаб келгандир.

Унинг биринчи ояти ваҳдониятни исбот қилиб, кўп ададликни рад қилгандир.

«Айт: «У Аллоҳ ягонадир».

Унинг иккинчи ояти Аллоҳнинг камолини исбот қилиб, ожизлик ва нуқсонини рад қилгандир.

«Аллоҳ сомаддир».

Унинг учинчи ояти Аллоҳнинг азаллиги ва боқийлигини исбот қилиб, зурриёти ва насли борлигини рад қилгандир.

«У туғмаган ва туғилмаган».

Унинг тўртинчи ояти Аллоҳнинг азаматини ва улуғворлигини исбот қилиб, тенги ва зидди борлигини рад қилгандир.

«Унга ҳеч ким тенг бўлмаган».

Бас, бу сура жамол ва камол сифатларининг исботидир. У Роббни нуқсонлардан поклашнинг энг олий суратидир».

Имом Бухорий Оиша розияллоҳу анҳо онамиздан ривоят қиладилар:

«Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам бир кишини топшириқ билан бир гуруҳ қуролли кишиларга бошлиқ қилиб юбордилар. У биродарларига имом бўлиб, қачон намоз ўқишса, «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни ўқийверибди. Қайтиб келганларида буни Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга айтишган экан, у киши:

«Сўранглар-чи, нима учун шундай қилибди?» дебдилар.

Сўрашса, у киши:

«Чунки бу сура Роҳманнинг сифати ва мен уни ўқишни яхши кўраман», дебди.

Шунда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Унга «Аллоҳ сени яхши кўради», деб хабар беринглар», дебдилар».

Имом Аҳмад ибн Ҳанбал ривоят қилган ҳадисда Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«Ким «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни охиригача ўн марта ўқиса, Аллоҳ таоло унга жаннатдан бир қаср қуради».

Имом Термизий қилган ривоятда Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳу қуйидагиларни айтадилар:

«Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам билан юриб борар эдим. У зот бир одамнинг «Қул ҳуваллоҳу аҳад. Аллоҳус сомад» деб қироат қилаётганини эшитиб, «Вожиб бўлди», дедилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, нима вожиб бўлди?» дедим.

«Жаннат», дедилар».

Имом Термизий Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда:

«Ким ҳар куни «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни икки юз марта қироат қилса, эллик йиллик гуноҳлари ўчирилади, (агар қарзи бўлмаса)», дейилган.

Имом Аҳмад Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда:

«Ким «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни ўн марта ўқиса, Аллоҳ унга жаннатда бир уй бино қилади», дейилган.

Имом Бухорий Оиша онамиздан ривоят қиладилар:

«Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳар кеча жойларига ётсалар, икки кафтларига «Қул ҳуваллоҳу аҳад», «Қул аъузу бироббил фалақ» ва «Қул аъузу бироббиннас» сураларини ўқиб, дам солиб, баданларига суртиб ётар эдилар».

«Фалақ» ва «Наас» суралари бир-бирларига узвий боғлиқдир. Уларнинг нозил бўлиши ҳам бирга бўлган ва доимо бирга зикр қилинади. Ушбу икки сура биргаликда қўшилиб, «муъаввизатайн» – икки паноҳ тиловчи, деб номланадилар. Чунки икковлари ҳам «аъузу» – «паноҳ тилайман» сўзи билан бошланади.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларида ҳам икки «муъаввизатайн» биргаликда зикр қилинган.

Имом Бухорий, Имом Муслим ва Имом Абу Довудлар ривоят қилган ҳадисда Оиша онамиз розияллоҳу анҳо:

«Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам қачон тоблари қочса, «муъаввизатайн»ни ўқиб, дам солар эдилар. У зотнинг дардлари оғирлашганда мен қироат қилиб, баракаси умидида қўлларини суртар эдим», деганлар.

Имом Муслим ва Имом Термизийлар Уқба ибн Омир розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда у зот:

«Менга ушбу кеча нозил қилинган оятларни билдингми? Уларнинг мисли ҳеч кўрилмаган. «Қул аъзузи бироббил фалақ», «Қул аъзузу бироббин-нас»», дедилар.

Имом Абу Довуд ва Имом Насайлар Уқба ибн Омир розияллоҳу анҳудан ривоят қиладилар:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг туяларини сафарда етаклаб борардим. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам «Эй Уқба, энг яхши икки сурани сенга ўргатиб қўяйми?» дедилар ва «Қул аъзузу бироббил фалақ» ва «Қул аъзузу бироббиннас»ни ўргатдилар.

Имом Абу Довуд ва Имом Насайлар яна Уқба ибн Омир розияллоҳу анҳудан ривоят қиладилар:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан ал-Жуҳфа ва ал-Абваъ орасида юриб борар эдим. Бизни ёмғир ва шиддатли зулмат қоплаб олди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам «муъаввизатайн» билан паноҳ сўрай бошладилар ва «Эй Уқба, иккови ила паноҳ тила, ҳеч бир паноҳ тиловчи икковичалик нарса ила паноҳ тиламаган», дедилар. Сўнгра бизга имом бўлиб, намозда ҳам икковини қироат қилганларини эшитдим».

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 35-жузи

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2023 йил 2 августдаги 02-07/6202-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.